

W PROSTOCIE TKWI SIĘ

wydanie II

Swing trading

dla
bystrzaków

Odkryj obiecujące
rynki i sektory finansowe

Korzystaj z możliwości
krótkoterminowych

Naucz się
zarządzać ryzykiem

Omar Bassal, CFA

założyciel i dyrektor zarządzający
Shukr Investments

Tytuł oryginału: Swing Trading For Dummies, 2nd Edition

Tłumaczenie: Anna Zawila, Tadeusz Zawila

ISBN: 978-83-283-8660-0

Original English language edition Copyright © 2019 by John Wiley & Sons, Inc.

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This translation published by arrangement with John Wiley & Sons, Inc.

Oryginalne angielskie wydanie © 2019 by John Wiley & Sons, Inc.

Wszelkie prawa, włączając prawo do reprodukcji całości lub części w jakiegokolwiek formie, zarezerwowane. Tłumaczenie opublikowane na mocy porozumienia z John Wiley & Sons, Inc.

Wiley, the Wiley Publishing Logo, For Dummies, Dla Bystrzaków, Dummies Man and related trade dress are trademarks or registered trademarks of John Wiley and Sons, Inc. and/or its affiliates in the United States and/or other countries. Used by permission.

Wiley, the Wiley Publishing Logo, For Dummies, Dla Bystrzaków, Dummies Man i związana z tym szata graficzna są markami handlowymi John Wiley and Sons, Inc. i/lub firm stowarzyszonych w Stanach Zjednoczonych i/lub innych krajach. Wykorzystywane na podstawie licencji.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<https://dlabystrzakow.pl/user/opinie/swtrb2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 230 98 63

e-mail: dlabystrzakow@dlabystrzakow.pl

WWW: <https://dlabystrzakow.pl>

Printed in Poland.

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę

- Księgarnia internetowa
- Lubię to! » Nasza społeczność

Spis treści

O autorze	11
Podziękowania autora	12
Wstęp	13

CZĘŚĆ 1: WEJŚCIE W TEMATYKĘ

17

ROZDZIAŁ 1: Swing trading od A do Z

19

Czym jest (a czym nie jest) swing trading	20
Różnice między swing tradingiem a inwestowaniem długoterminowym typu „kup i trzymaj”	20
Różnice pomiędzy swing tradingiem a day tradingiem	23
Czym jest dla Ciebie swing trading — określenie własnego zaangażowania czasowego	24
Swing trading jako główne źródło dochodu	24
Swing trading jako uzupełnienie dochodów lub zwiększenie zysków z inwestycji	25
Swing trading wyłącznie jako źródło rozrywki	26
Krótkie spojrzenie na plan strategiczny swing tradera	26
Pytanie „co” — zidentyfikowanie papierów wartościowych, którymi będziesz handlować	27
Więcej „co” — handlowanie akcjami zgodnie z Twoimi wartościami	29
Pytanie „gdzie” — podejmowanie decyzji, gdzie będziesz handlować	30
Pytanie „kiedy i jak” — wybór stylu i strategii inwestowania	31
Rozwijanie swoich umiejętności w zakresie swing tradingu	36

ROZDZIAŁ 2: Zrozumienie dwóch głównych strategii swing tradera

39

Strategia i styl — biografia swing tradera	40
Dwie formy analizy łeb w łeb	41
Zakres podejścia — odgórne czy oddolne?	43
Style handlu — uznaniowy kontra ilościowy	43

Zapoznanie się z teorią analizy technicznej	45
Zrozumienie, jak i dlaczego działa analiza techniczna	45
Ocena zalet i wad technicznych	47
Dwa główne podejścia do analizy technicznej	48
Docenianie wartości szerszej perspektywy — teoria fundamentalna	51
Zrozumienie, jak i dlaczego działa analiza fundamentalna	52
Badanie zalet i wad analizy fundamentalnej	53
Spojrzenie na katalizatory i wielką przepaść między wzrostem a wartością	55

ROZDZIAŁ 3: **Skupianie się na kwestiach formalnych**

— rachunek i zarządzanie	59
Współpraca z brokerem	60
Wybór brokera	60
Otwarcie konta	63
Wybór usługodawców	64
Dostawcy, z którymi warto współpracować	64
Usługodawcy, których należy unikać	69
Prowadzenie dziennika transakcyjnego	71
Wypracowanie sposobu myślenia zwycięzcy	73

CZĘŚĆ 2: ODPOWIEDNI TIMING JEST WSZYSTKIM

— ANALIZA TECHNICZNA

ROZDZIAŁ 4: **Rynek na wykresie**

Ustalanie koncepcji — rola ceny i wolumenu na wykresie	78
Zabawa z obrazkami — cztery główne typy wykresów	79
Wykresy w działaniu — obrazowe przedstawienie cyklu	
życia papieru wartościowego	82
Gra na przeczekanie — akumulacja	83
Wielki wybuch — faza wzrostowa	85
Ciąg dalszy — dystrybucja	86
Spadek — kurczenie się popytu	87
Psychologia tłumu — popularne formacje dla wszystkich typów wykresów	89
Ramka Darvasa — wzrost w działaniu	89
Głowa z ramionami — na zakończenie	91
Filiżanka z uszkiem — sygnał do posiedzenia dłużej przy kawie	93
Trójkąty — przeciąganie liny	94
Luki cenowe — kryształowa kula swing tradingu	96
Pozwól specjalnym formacjom świecowym ujawnić zmiany trendu	99
Czas na młot!	99
Wisielec	100
Podwójne widzenie — formacje objęcia hossy i bessy	100
Potrójne zagrożenie — gwiazdy poranne i wieczorne	102

Pomiar siły trendów za pomocą linii trendu	103
Linie trendu wzrostowego — wsparcie dla upartych byków	104
Linie trendu spadkowego — opór spadkowy	105
Horyzontalne poziomy wsparcia i oporu	106
ROZDZIAŁ 5: Wskazówki dostarczane przez wskaźniki techniczne	107
Wszystko, co musisz wiedzieć o analizie wskaźników	108
Musisz zastosować odpowiedni rodzaj wskaźnika	108
Nie wszystkie wahania cen są znaczące	109
Ceny nie odzwierciedlają wolumenu, więc trzeba się z nim liczyć	110
Dokładność wskaźnika nie jest najlepszą miarą jego wartości	111
Wystarczą dwa lub trzy wskaźniki	112
Dane wejściowe powinny zawsze pasować do Twojego horyzontu czasowego	113
Dywergencje są najsilniejszymi sygnałami w analizie technicznej	113
Określanie, czy papier wartościowy jest w trendzie	114
Rozpoznawanie głównych wskaźników trendu	116
Kompas wskaźników — wskaźnik ruchu kierunkowego	116
Niezawodne maszyny, czyli średnie kroczące	118
Spotkanie średnich — MACD	122
Wykrywanie głównych wskaźników trendu bocznego	126
Proces stochastyczny — badanie zmian zachodzących w czasie	126
Wskaźnik siły względnej (RSI) — porównanie jabłek i pomarańczy	129
Łączenie wskaźników technicznych z formacjami wykresów	132
Wykorzystanie wskaźników technicznych do określenia, czy być na rynku, czy poza nim	133
ROZDZIAŁ 6: Podążanie za trendem lub gra w trendzie bocznym	136
Trendy kierunkowe kontra trendy boczne — krótkie zestawienie	136
Handlowanie w trendach kierunkowych	138
Znalezienie silnego trendu	138
Kiedy wejść w trend	140
Zarządzanie ryzykiem poprzez określenie swojego progu bólu	143
Trendy boczne — czyżby zastój był błogosławieństwem?	143
Znalezienie papieru wartościowego w szerokim trendzie bocznym	144
Wejście w trend boczny i ustalenie ceny wyjścia	145
Porównywanie rynków, czyli analiza międzyrynkowa	146
Pieniądz w obrocie — dolar amerykański	147
Śledzenie surowców i towarów	148
Obserwowanie, jak ceny obligacji i kursy akcji są ze sobą skorelowane ...	151
Porównywanie papierów wartościowych — analiza siły względnej	152
Świat stoi przed Tobą otworem — działaj globalnie	153
Przestrzeganie standardów rynkowych przez grupy branżowe	155

CZĘŚĆ 3: OBLICZENIA — ANALIZA FUNDAMENTALNA 157

ROZDZIAŁ 7:	Zrozumienie firmy, jej sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej	159
	Uzyskanie dostępu do sprawozdań finansowych firmy	160
	Czego należy szukać	160
	Kiedy należy szukać	161
	Gdzie należy szukać	162
	Ocena sprawozdań finansowych spółki	163
	Bilans	164
	Rachunek zysków i strat	167
	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	170
	Analizuj nie tylko liczby — dane jakościowe	174
	Wycena firmy na podstawie zebranych danych	175
	Dwie główne metody wyceny	176
	Wdrażanie modelu preferowanego przez swing traderów	176
ROZDZIAŁ 8:	Znajdowanie spółek na podstawie ich danych fundamentalnych	181
	Wchodząc głęboko w las w poszukiwaniu konkretnych drzew	
	— podejście top-down	181
	Podstawy podejścia top-down	182
	Ocena rynku i badanie obrazu technicznego	183
	Ocena potencjału branży	189
	Zaczynając od szczegółów — podejście bottom-up	192
	Przeprowadzanie screeningu do filtrowania informacji	192
	Ocena wyników screeningu	197
	Podjęmowanie decyzji o wyborze metody	198
ROZDZIAŁ 9:	Ocena akcji spółki — sześć wypróbowanych i rzetelnych kroków	199
	Taniec sześciu kroków — analiza firmy	200
	Krok 1. Analiza branży, w której działa firma	201
	Sprawdzenie znanych Ci rynków	202
	Określenie charakteru działalności spółki	202
	Krok 2. Określenie stabilności finansowej firmy	206
	Wskaźnik płynności bieżącej	206
	Wskaźnik zadłużenia do kapitału własnego akcjonariuszy	207
	Wskaźnik pokrycia odsetek	208
	Krok 3. Spojrzenie na historyczny wzrost zysków i sprzedaży	209
	Krok 4. Zrozumienie oczekiwań dotyczących zysków i sprzedaży	211
	Krok 5. Sprawdzanie konkurencji	213

Krok 6. Oszacowanie wartości firmy	215
Ocena tego, czy akcje są względnie tanie, czy drogie	215
Ustalenie, czy analiza porównawcza cen akcji jest uzasadniona	217

CZĘŚĆ 4: PLANOWANIE TRANSAKCYJ I REALIZACJA PLANU ... 221

ROZDZIAŁ 10: Szybkie radzenie sobie z błędami —

zarządzanie ryzykiem 223

Pomiar ryzyka i zarządzanie nim w pigułce	225
Najważniejsze kwestie — pomiar poziomu ryzyka związanego z akcjami	
przed zakupem	226
Spojrzenie na płynność transakcyjną — częstotliwość transakcji	226
Ocena firmy — im mniejsza, tym bardziej ryzykowna	228
Ocena współczynnika beta — dany papier wartościowy na tle rynku	229
Unikanie akcji o niskiej cenie — tak po prostu	229
Ograniczanie strat na poziomie pojedynczych akcji	230
Określenie, ile jesteś gotów stracić	230
Określenie wielkości pozycji	232
Budowanie portfela z minimalnym ryzykiem	236
Ograniczenie strat na wszystkich pozycjach do 7%	236
Dywersyfikuj swoje inwestycje	238
Planowanie strategii wyjścia z inwestycji	242
Zamykanie zyskowych pozycji	242
Wyjście na podstawie upływu czasu	246
Wyjście na podstawie poziomu stop loss	246

ROZDZIAŁ 11: Poznanie strategii wejścia i wyjścia 251

Zrozumienie mechanizmów rynkowych	252
Badanie głównych typów zleceń	253
Życie na pełnych obrotach — zlecenia po cenie rynkowej	254
Znajomość swoich granic — zlecenia z limitem ceny	254
Zatrzymanie się — zlecenia stop	255
Najlepsza kombinacja różnych zleceń — zlecenia stop limit	255
Nowe typy zleceń — zlecenia automatyczne (algorytmiczne)	257
Składanie zleceń jako niepełnoetatowy swing trader	258
Stając do walki	258
Wyjście z inwestycji w celu ograniczenia strat (lub osiągnięcia zysku)	259
Składanie zleceń przez pełnoetatowego swing tradera	259
Jakie typy zleceń są dla Ciebie najlepsze?	260
Wykorzystanie wykresów intraday do określenia czasu wejścia	
i wyjścia z inwestycji	260
Zbadanie, kto stoi za ofertą — notowania Nasdaq poziomu II	263

ROZDZIAŁ 12:	Przechodzenie przez etapy transakcji — styl swingowy	269
	Krok 1. Określenie wielkości rynku	270
	Poszukiwanie krótkoterminowych trendów na wykresie dziennym	270
	Analizowanie wykresu tygodniowego pod kątem trendów długoterminowych	271
	Krok 2. Identyfikacja najważniejszych grup branżowych	272
	Krok 3. Wybieranie obiecujących kandydatów	274
	Przegląd papierów wartościowych	274
	Ranking wyselekcjonowanych papierów wartościowych i ocena formacji wykresów	275
	Krok 4. Określanie wielkości pozycji	279
	Ustawianie poziomu stop loss	279
	Ograniczenie strat do określonego procentu kapitału	280
	Krok 5. Realizacja zamówienia	281
	Krok 6. Rejestrowanie transakcji	282
	Krok 7. Monitorowanie ruchu kursu Twoich akcji i wyjście w odpowiednim momencie	282
	Krok 8. Doskonalenie umiejętności swingtradingowych	285
ROZDZIAŁ 13:	Spojrzenie na tablicę wyników w celu oceny swojej efektywności	287
	Brak wpłat i wypłat? Nie ma problemu!	288
	Porównywanie zwrotów w różnych okresach — roczna stopa zwrotu	289
	Księgowanie wpłat i wypłat — metoda stopy zwrotu z podziałem na podokresy	291
	Podział okresu na części	293
	Obliczanie stopy zwrotu dla każdego podokresu	294
	Powiązanie łańcuchowe zwrotów z poszczególnych okresów w celu obliczenia całkowitego zwrotu	295
	Porównanie Twoich zysków z odpowiednim benchmarkiem	296
	Ocena Twojego planu tradingowego	300

CZĘŚĆ 5: DEKALOGI 301

ROZDZIAŁ 14:	Dziesięć prostych zasad w swing tradingu	303
	Handluj zgodnie ze swoim planem	303
	Podążaj za trendami całego rynku i grup branżowych	305
	Nie pozwól, aby emocje wpływały na decyzje handlowe	306
	Dokonuj ograniczonej dywersyfikacji	307
	Ustal swój akceptowalny poziom ryzyka	307
	Określ docelowy zysk lub techniczne kryteria dla zamknięcia pozycji	308

Korzystaj ze zleceń z limitem ceny	309
Używaj zleceń stop loss	309
Prowadź dziennik transakcyjny	310
Baw się dobrze	311

ROZDZIAŁ 15:	Dziesięć (plus jeden) śmiertelnych błędów	
	w swing tradingu	313
	Naruszenie planu tradingowego	313
	Zaczynanie od zbyt niskiego kapitału	314
	Granie na datach ogłoszenia wyników finansowych	315
	Spekulowanie na akcjach groszowych	315
	Zmiana celu podróży w trakcie lotu	316
	Podwajanie stawki	316
	Utrzymywanie otwartych pozycji podczas podróży	317
	Przekonanie o tym, że jesteś świetny	318
	Koncentracja na jednym sektorze	318
	Handel nie płynnymi papierami wartościowymi	319
	Zbyt częsty handel	320

- » Porównasz swing trading z innymi rodzajami tradingu.
- » Podejmiesz decyzję, ile czasu chcesz poświęcić na swing trading.
- » Rozpoczniesz strategiczne działania, przygotowując własny plan tradingowy.
- » Unikniesz błędów, które popełnia wielu swing traderów.

Rozdział 1

Swing trading od A do Z

Na życie można zarabiać na wiele różnych sposobów. Najpopularniejszym z nich jest opanowanie jakiejś umiejętności — takiej jak produkcja leków w przypadku firm farmaceutycznych lub tworzenie stron internetowych — i wymiana swojego czasu na pieniądze. Im bardziej jesteś wykwalifikowany, tym wyższe jest Twoje wynagrodzenie. Korzyści z opanowania umiejętności są oczywiste: uzyskanie dochodów jest stosunkowo bezpieczne. Oczywiście, nie ma na to jednocześnie żadnej gwarancji. Twoje umiejętności mogą się zdezaktualizować (obecnie nie ma wielu producentów powozów konnych) lub Twoja praca może zostać przeniesiona za granicę. Masz również maksymalny potencjał zarobkowy, biorąc pod uwagę maksymalną liczbę godzin, które możesz poświęcić na pracę bez przemęczania się.

Ale jest też inny sposób zarabiania na życie. Swing trading oferuje perspektywę zarobku opartego nie na godzinach pracy, ale na jakości Twoich transakcji. Im lepszy jesteś w handlu, tym większe są Twoje potencjalne zyski. Swing trading wykorzystuje krótkoterminowe ruchy cen i stara się uzyskać rozsądną stopę zwrotu z zainwestowanych pieniędzy w krótkim czasie.

ZAPAMIĘTAJ

Swing trading nie jest dla każdego. Wiąże się z nim bowiem ogromna odpowiedzialność. Musisz polegać na sobie i nie możesz działać lekkomyślnie lub przejawiać skłonności do hazardu. Jeśli nie jesteś zdyscyplinowany, w najlepszym wypadku wyjdiesz na zero (albo będziesz stratny).

Ten rozdział stanowi przegląd całej książki i jest przewodnikiem dla osób zainteresowanych tematyką swing tradingu. Jest on czymś w rodzaju przeglądu wszystkich treści zawartych w tej książce i może stanowić swoisty przewodnik po świecie swing tradingu.

Czym jest (a czym nie jest) swing trading

Swing trading to sztuka i nauka czerpania zysków z krótkoterminowych ruchów cen papierów wartościowych na przestrzeni od kilku dni do kilku tygodni. Swing traderami mogą być osoby fizyczne lub prawne (inwestorzy instytucjonalni). Rzadko się zdarza, aby przez cały czas utrzymywały one otwarte pozycje na rynku.. Raczej czekają na mało ryzykowne okazje i próbują jak najwięcej zarobić. Ogólnie rzecz biorąc, duzi inwestorzy instytucjonalni (na przykład fundusze emerytalne lub państwowe fundusze majątkowe) nie dokonują transakcji w krótkim okresie, gdyż wolumen transakcji uniemożliwia tym podmiotom sprawne otwieranie lub zamykanie pozycji. Mniejsi inwestorzy mogą jednak czerpać zyski z tych krótkoterminowych ruchów, ponieważ wolumen dokonywanych transakcji pozwala na szybkie i całkowite otwarcie lub zamknięcie pozycji.

Swing trading różni się od day tradingu czy inwestowania typu „kup i trzymaj”. Ci inwestorzy inaczej podchodzą do rynków, handlują z różną częstotliwością i w różnych interwałach transakcji, a także zwracają uwagę na inne źródła danych. Musisz zrozumieć te różnice, aby nie skupiać się na aspektach, które są istotne wyłącznie dla inwestorów długoterminowych.

Różnice między swing tradingiem a inwestowaniem długoterminowym typu „kup i trzymaj”

Jeśli jesteś inwestorem typu „kup i trzymaj”, na wzór Warrena Buffetta, nie przejmujesz się zbyt wiele wahaniem cen. Na przestrzeni odpowiednio długiego okresu zawsze wystąpi trend wzrostowy cen akcji na wielu różnych giełdach na świecie. Dlatego lepiej decydować się na solidne firmy niskiego ryzyka, kupując ich akcje po obniżonej cenie w stosunku do wartości wewnętrznej (znanej również jako ich wartość realna). Przeglądasz sprawozdania finansowe i czytasz informacje dodatkowe do sprawozdań finansowych. Śledzisz prezentacje lub konferencje zarządów firm po podaniu wyników kwartalnych. Krótkoterminowe ruchy cenowe są jedynie okazją do nabycia papierów wartościowych (lub sprzedaży) po cenach, które są niedoszacowane przez rynek. W rzeczywistości inwestorzy realizujący zasadę „kup i trzymaj” mają *wskaźnik rotacji portfela* (wskaźnik mówiący o tym, ile procentowo walorów w portfelu jest kupowanych i sprzedawanych w ciągu roku) poniżej 25%. Oznacza to, że zmieniają zawartość swojego portfela raz na cztery lata.

DLA DOCIEKLIWYCH: WUJEK SAM ROZRÓŻNIA RAMY CZASOWE TRADINGU

Czym byłaby dyskusja o swing tradingu bez wspomnienia o naszym starym dobrym przyjacielu, wuju Samie? Ma on wpływ na Twoje zyski i straty, ponieważ przypuszczalnie płacisz podatki. I traktuje zyski i straty w różny sposób w zależności od tego, czy jesteś day albo swing traderem, czy też działasz według zasady „kup i trzymaj”.

Czynnikiem, który decyduje o sposobie opodatkowania na przykład w USA, jest okres utrzymywania pozycji. Jeśli utrzymasz pozycję przez 366 dni (jeden rok i jeden dzień), a następnie ją zamkniesz, wszelkie zyski z tej transakcji są opodatkowane niższą stawką — zwaną stawką podatku od *długoterminowych zysków kapitałowych* — niż Twoja zwykła stawka podatku dochodowego (która w 2019 roku mogła wynieść nawet 37%). W 2019 roku stawka podatku od długoterminowych zysków kapitałowych wynosiła od 0% do 20% (w zależności od wielkości zysków kapitałowych). Stawka ta może jednak ulec zmianie w wyniku zmian w prawie podatkowym.

Swing traderzy, rzecz jasna, nie mają szans na zakwalifikowanie się do tej niższej stawki podatkowej od pozycji. Okresy utrzymywania pozycji dla swing traderów są mierzone w dniach, a nie latach. Zyski krótkoterminowe będą prawdopodobnie opodatkowane według zwykłej stawki podatku dochodowego od osób fizycznych — zwanej stawką podatku od *krótkoterminowych zysków kapitałowych*.

Ale jest pewien wyjątek. Rząd amerykański w szczególny sposób traktuje osoby, które uważa za tzw. *pattern day traderów*. *Pattern day traderzy* muszą przeprowadzić cztery lub więcej transakcji w obrębie jednej sesji w ciągu pięciu kolejnych dni roboczych, a transakcje te muszą stanowić więcej niż 6% całkowitej aktywności tradingowej w ciągu tego samego pięciodniowego okresu (innymi słowy, wartość tych transakcji nie może być niższa od pewnej kwoty minimalnej, aby zakwalifikować się do specjalnego traktowania podatkowego). *Pattern day traderzy* muszą również utrzymywać konto maklerskie z kapitałem własnym (gotówką i akcjami) o wartości co najmniej 25 000 USD. Więcej na temat wymagań stawianych *pattern day traderom* można przeczytać na stronie internetowej Urzędu Regulacji Branży Finansowej pod adresem www.finra.org/investors/day-trading-margin-requirements-know-rules.

Dlaczego więc zakwalifikowanie się do grupy *pattern day traderów* jest tak wyjątkowe? Oto główne korzyści:

- ▶ Możesz odliczyć swoje wydatki tradingowe, takie jak koszty usług subskrypcyjnych, wydatki na biuro domowe, wydatki na rozpoczęcie działalności, wydatki na portfele handlowe, na formularzu zeznania podatkowego typu C, co zmniejsza Twój skorygowany dochód brutto. Zwykle wydatki te są zgłaszane na formularzu typu A, gdzie można odpisać tylko te wydatki, które przekraczają 2% skorygowanego dochodu brutto.
- ▶ Będziesz zwolniony z podlegania zasadzie „fikcyjnej transakcji”. Urząd podatkowy w USA nie pozwala większości podatników na odpisanie straty na papierze wartościowym, jeśli podatnik w ciągu 30 dni odkupi ten sam papier wartościowy sprzedany ze stratą. Ale *pattern day traderzy* nie podlegają zasadzie „fikcyjnej transakcji”. W związku z tym mogą oni nadal odpisywać straty na papierach wartościowych, niezależnie od tego, czy odkupią te same papiery wartościowe w ciągu 30 dni.

- ▶ Możesz odliczyć nieograniczoną ilość strat od swojego dochodu. Większość podatników traktuje zyski i straty z tytułu obrotu papierami wartościowymi jako zyski i straty kapitałowe; istnieją ograniczenia co do tego, o ile podatnicy mogą zmniejszyć dochód do opodatkowania z tytułu takich strat (jeśli przekraczają one zyski kapitałowe). Pattern day trader może jednak traktować wszystkie zyski i straty z handlu papierami wartościowymi jako zwykły dochód i zwykłe straty. Oznacza to, że jeśli masz trudny rok ze znacznymi stratami handlowymi i kwalifikujesz się jako pattern day trader, możesz odliczyć te straty od dochodu i znacznie zmniejszyć lub wyeliminować swoje podatki za dany rok.

Swing trader, który handluje w niepełnym wymiarze godzin, może mieć trudności z przekonaniem urzędu podatkowego, że jest pattern day traderem. Ale jeśli jesteś pełnoetatowym swing traderem, powinieneś być w stanie skorzystać ze specjalnego traktowania pattern day traderów. W przeciwnym razie spodziewaj się zapłaty podatku od zysków według zwykłej stawki podatku dochodowego (chyba że sprzedajesz papiery wartościowe po trzymaniu ich przez 366 dni lub dłużej, co jednak nie jest typowe dla swing tradera).

Swing trading prowadzony przy użyciu rachunków podlegających późniejszemu opodatkowaniu — takich jak Indywidualne Konto Emerytalne (IRA) lub emerytalny plan oszczędnościowy 401(k) — załatwia sprawę podatku. Podatki od zysków na takich kontach nie są płacone do momentu wycofania aktywów przez posiadacza konta (zazwyczaj w momencie przejścia na emeryturę). Ponieważ podatki często się zmieniają i zależą od indywidualnej sytuacji, zdecydowanie polecam konsultację z księgowym lub doradcą podatkowym, żeby zrozumieć, jak swing trading wpłynie na Twoje podatki.

Inwestowanie typu „kup i trzymaj” jest godną podziwu praktyką i wielu inwestorów powinno stosować to podejście, ponieważ nie jest ono tak czasochłonne jak swing trading i jego skala trudności jest (moim zdaniem) mniejsza. Ale jeśli postępujesz etycznie, jesteś zdyscyplinowany i zainteresowany swing tradingiem, możesz wykorzystać jego potencjał, aby osiągnąć następujące cele:

- ▶ **Wygenerowanie strumienia dochodów.** Inwestorzy typu „kup i trzymaj” są zazwyczaj zainteresowani zabezpieczeniem i pomnażaniem majątku. Nie inwestują, myśląc o zapewnieniu sobie bieżącego dochodu, ponieważ czasem trzeba długo czekać na sprawdzenie się pomysłu. Natomiast swing trading może powiększyć bieżący strumień dochodów.
- ▶ **Wyznaczenie czasu kupna i sprzedaży oraz trzymanie koszyka pozycji, aby zdywersyfikować ryzyko.** Większość ludzi nie jest zainteresowana dokładnym śledzeniem swoich finansów i najlepiej im wychodzi inwestowanie w koszyk krajowych i międzynarodowych funduszy inwestycyjnych i powierniczych obejmujących akcje, surowce oraz inne klasy aktywów. Swing traderzy mogą posiadać kilka papierów wartościowych z różnych klas aktywów lub sektorów i generować wyższe zyski niż ci, którzy inwestują pasywnie.
- ▶ **Występują mniejsze tąpnięcia zainwestowanego kapitału niż w przypadku inwestowania typu „kup i trzymaj”.** Czasami rynki bywają przewartościowane. To, że rynek jest przeszacowany, nie oznacza, że się zapadnie. Rynki często przechodzą

od przeszacowania do jeszcze większego przeszacowania. To nieuchronnie prowadzi do poważnego krachu rynkowego (jak zdarzyło się w 2000 lub 2008 roku). Podczas załamania na rynku inwestorzy typu „kup i trzymaj” mogą ponieść straty w wysokości 50% wartości portfela lub więcej, co oznacza ogromny spadek wartości portfela. Z drugiej strony swing traderzy są na rynku tylko wtedy, gdy pojawia się okazja. Jeśli trend jest spadkowy, swing traderzy mogą usiąść z boku ze swoją gotówką i poczekać na powrót słonecznych dni.

Różnice pomiędzy swing tradingiem a day tradingiem

W opozycji do inwestora typu „kup i trzymaj” pod względem strategii handlowej znajduje się day trader. Day traderzy rzadko utrzymują pozycję dłużej niż przez jednodniową sesję. Gdyby tak robili, narażaliby się na ryzyko wystąpienia luki cenowej (czyli luki pomiędzy ceną zamknięcia z dnia poprzedniego a ceną otwarcia na kolejnej sesji), która może przyczynić się do spustoszenia ich konta z uwagi na niezadziałanie zleceń stop-loss. Zamiast tego monitorują ruchy cenowe minuta po minucie i określają czas wejścia i wyjścia z inwestycji na przestrzeni godzin.

Day traderzy mają tę przewagę, że mogą opierać się na ruchach cen papierów wartościowych, które potrafią być dość gwałtowne. Wymaga to z ich strony czasu i poświęcenia. Krótkoterminowe ruchy cen mogą być napędzane przez głównego sprzedającego lub kupującego na rynku, a nie przez zmiany wskaźników fundamentalnych firmy. Dlatego też day traderzy zajmują się bardziej psychologią inwestycyjną i przepływem wiadomości niż analizą fundamentalną. Wyłapują właściwe sygnały w rynkowym szumie — chcą też wiedzieć, czy ich natężenie się zwiększa, czy zmniejsza.

Ale dla day traderów nie wszystko jest łatwe. Handlują oni tak często, że naliczane są duże prowizje, co sprawia, że o wiele trudniej jest uzyskać lepszy wynik niż średnia rynkowa. Zysk w wysokości 5000 dolarów wygenerowany z setek transakcji może zapewnić day traderowi kwotę na czysto znacznie zmniejszoną po odjęciu prowizji i podatków. Nie obejmuje to dodatkowych kosztów, które day trader musi ponieść, aby utrzymać swoją działalność.

Swing traderzy również borykają się ze sztywnymi prowizjami (w przeciwieństwie do inwestora typu „kup i trzymaj”), ale nie są one tak dotkliwe jak w przypadku day tradera. Ponieważ ruchy cenowe obejmują okres od kilku dni do kilku tygodni, wskaźniki fundamentalne spółki mogą odgrywać większą rolę niż w przypadku day tradera (ruchy dzienne w mniejszym stopniu wynikają ze wskaźników fundamentalnych, a w większym z krótkoterminowej podaży i popytu na akcje). Ponadto swing trader może generować wyższe potencjalne zyski z pojedynczych transakcji, ponieważ okres utrzymywania pozycji jest dłuższy niż okres utrzymywania pozycji przez day tradera.

Czym jest dla Ciebie swing trading — określenie własnego zaangażowania czasowego

Rozpoczęcie działalności w swing tradingu wymaga pewnych przemyśleń. Zanim pośpieszysz się z kupnem laptopa z górnej półki lub założeniem rachunku maklerskiego albo brokerskiego, musisz pomyśleć o tym, jakim typem swing tradera pragniesz być. (Tak, swing traderzy mają różne oblicza).

Pierwszym krokiem jest określenie, ile czasu możesz poświęcić na swing trading. Możesz być pełnoetatowym swing traderem pracującym z domu, a w tym przypadku powinienesz traktować tę działalność jako zarobkowanie na życie. Albo możesz robić to w niepełnym wymiarze czasu z zamiarem wygenerowania dochodu i nadzieją, że staniesz się pełnoetatowym traderem.

Wielu swing traderów ma pełnoetatową pracę i dysponuje niewielką ilością czasu na poświęcanie się tradingowi, więc handlują głównie po to, aby zwiększyć zyski ze swoich rachunków inwestycyjnych. Albo też są już na emeryturze i zajmują się swing tradingiem, aby powiększyć swoje aktywa w perspektywie czasu. Ci swing traderzy obserwują rynek w ciągu dnia, ale polegają na zleceniach składanych poza godzinami handlu, aby otworzyć lub zamknąć swoje pozycje. A jeśli handlują na kontach podlegających późniejszemu opodatkowaniu, takich jak na przykład Indywidualne Konto Emerytalne (IRA), mogą zignorować kwestię podatkową (dopóki nie zaczną wypłacać pieniędzy ze swojego konta podlegającego późniejszemu opodatkowaniu).

ZAPAMIĘTAJ

Chodzi o to, że możesz zajmować się swing tradingiem niezależnie od tego, czy masz pracę na pełen etat, czy nie, ale musisz dokonać zmian w zależności od tego, czy jesteś w stanie obserwować rynek przez cały dzień. A tak przy okazji, obserwowanie rynku przez cały dzień niekoniecznie powiększa zyski. W rzeczywistości robienie tego może je obniżyć, jeśli przeholujesz z transakcjami (ang. *overtrading*) lub będziesz reagował na zawirowania rynkowe.

Swing trading jako główne źródło dochodu

Jeśli zamierzasz zająć się swing tradingiem jako głównym sposobem generowania dochodu, przygotuj się na to, że spędzisz kilka miesięcy — jeśli nie lat — na zdobywaniu doświadczenia, zanim będziesz w stanie zrezygnować z pracy i handlować z domu w pełnym wymiarze czasu pracy. Swing traderzy, którzy handlują w pełnym wymiarze czasu, poświęcają na to zajęcie wiele godzin dziennie. Badają oni możliwe transakcje przed godzinami handlu, w trakcie i po nich. I dobrze radzą sobie z presją psychiczną.

Wielu traderów stwierdza, że nie radzi sobie ze stresem związanym z handlem w pełnym wymiarze godzin. W końcu, jeśli swing trading jest Twoim głównym źródłem dochodu, podlegasz dużej presji, aby generować stałe zyski. I możesz poczuć pociąg do hazardu, jeśli doświadczysz serii strat. Wielu traderów nie zdaje sobie sprawy z tego, że prawidłową reakcją na taką serię nie jest zwiększenie liczby transakcji, ale ich zmniejszenie. Zrób krok wstecz i oceń sytuację.

Swing trading jako źródło utrzymania nie jest trudny w tym sensie, że doskonalenie się w nim wymaga jakiegoś niesamowitego poziomu inteligencji lub niezwyklej etyki pracy. Wymaga raczej wyjątkowej samokontroli, dyscypliny i spokoju. Swing trader musi być zawsze pozbawiony emocji. Kiedy coś się nie udaje, nie stara się za wszelką cenę odkuć ani wyjść na zero, ale przechodzi do następnej okazji.

Dlatego też nie rezygnuj ze swojej pracy tylko dlatego, że generujesz imponujące zyski przez kilka miesięcy. W tej grze chodzi o to, aby zawsze mieć wystarczająco dużo kapitału umożliwiającego powrót i handel. Jeśli na przykład planujesz żyć z 5000 dolarów miesięcznie, nie możesz oczekiwać wygenerowania takiego zysku na podstawie 30 000 dolarów kapitału. Wymagałoby to miesięcznego zysku w wysokości 16,67%! Niektórzy z najlepszych traderów wszech czasów na świecie osiągnęli zyski w wysokości 20 – 25% rocznie przez 20 lub 30 lat.

Swing trading jako uzupełnienie dochodów lub zwiększenie zysków z inwestycji

Ta kategoria prawdopodobnie odnosi się do lwiej części swing traderów. Swing trading z zamiarem uzyskania dodatkowego dochodu lub poprawy zysków z portfela jest mniej stresujący niż swing trading jako jedyne źródło środków do życia. Nadal masz jakieś zabezpieczenie, jeśli popełnisz błąd, i możesz zajmować się swing tradingiem, mając jednocześnie zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy.

Swing traderzy pracujący w niepełnym wymiarze godzin często wykonują swoje analizy po powrocie do domu z pracy, a następnie realizują transakcje nazajutrz. Nawet jeśli nie są w stanie obserwować rynku przez cały czas, mogą wprowadzać zlecenia typu *stop loss* („zatrzymaj stratę”), aby chronić swój kapitał. (Oni naprawdę *muszą* wprowadzić zlecenia *stop loss*, aby uniknąć ryzyka dużego spadku, który zabrałby im dużą część kapitału).

Jeśli chcesz ostatecznie zająć się swing tradingiem w pełnym wymiarze godzin, powinieneś najpierw przejść przez tę fazę. Z czasem będziesz w stanie określić, jak dobrze Ci poszło. A jeśli zastosujesz się do innych zaleceń zawartych w tej książce (takich jak prowadzenie dziennika transakcyjnego, o którym piszę w rozdziale 3.), będziesz uczył się na własnych błędach i udoskonalał swoje techniki.

Swing trading w niepełnym wymiarze godzin jest odpowiedni dla tych osób, które spełniają następujące kryteria:

- ▶▶ Mają pracę na pełny etat.
- ▶▶ Mogą poświęcić kilka godzin tygodniowo na analizę rynków i papierów wartościowych.
- ▶▶ Pasjonują się rynkami finansowymi i handlem krótkoterminowym.
- ▶▶ Są zdyscyplinowani i konsekwentnie składają zlecenia typu *stop loss*.
- ▶▶ Osiągają w swoich obecnych portfelach inwestycyjnych niższe zyski od doradcy finansowego lub pośrednika inwestycyjnego.

- Nie ryzykują, operując własnymi pieniędzmi, i raczej nie są skłonne do padania ofiarą podwajania stawek lub podejmowania większego ryzyka.

Jeśli spełniasz te kryteria, to swing trading w niepełnym wymiarze godzin może być dla Ciebie. Na początku zalecam swing trading z niewielką częścią swojego portfela, aby początkowe błędy nie okazały się zbyt kosztowne. Chociaż handel papierowy na rachunkach demonstracyjnych (ang. *paper trading*) może być korzystny, nie może się równać z emocjami, z którymi będziesz walczył jako swing trader, kiedy stawką będą Twoje własne pieniądze.

Swing trading wyłącznie jako źródło rozrywki

Niektórzy swing traderzy czerpią radość z kupowania i sprzedawania papierów wartościowych, czasem zyskując, a czasem tracąc. Ich motywacją nie jest zapewnienie lub uzupełnienie bieżących dochodów. Ci swing traderzy robią to raczej dla emocji towarzyszących obserwacji ruchów pozycji, które kupują i sprzedają. Oczywiście, może to prowadzić do znacznych strat, jeśli odejdą oni od zasad mających na celu ochronę ich kapitału. Te zasady opisuję w niniejszej książce (w szczególności w rozdziale 10.).

OSTRZEŻENIE

Jeśli chcesz prowadzić swing trading wyłącznie dla zabawy, moja rada brzmi: nie rób tego. Zalecam, abyś czerpał przyjemność z gry na kręgielni lub boisku do koszykówki. Niebezpieczeństwo handlu dla zabawy polega na tym, że używasz prawdziwych pieniędzy i ponosisz prawdziwe konsekwencje. Możesz zacząć ryzykować większą część swojego kapitału, aby zaspokoić swoją potrzebę ekscytacji. Jeśli przegrasz, możesz podjąć ekstremalne działania, aby udowodnić swoją rację, np. umieścić wszystkie swoje pieniądze w jednym lub dwóch papierach wartościowych. Wówczas znajdziesz się już w świecie hazardu.

Jeśli upierasz się przy handlu dla zabawy, przynajmniej ogranicz się do niewielkiej liczby swoich aktywów i nigdy nie ruszaj swoich zasobów emerytalnych. Pamiętaj, że konkurujesz z traderami, którzy są zmotywowani do osiągania zysków, a nie tylko do ekscytacji. To daje im przewagę nad kimś, kto po prostu lubi samą grę.

Krótkie spojrzenie na plan strategiczny swing tradera

Zaplanuj swój handel i handluj zgodnie z planem.

Jeśli nie ułożysz planu, zaplanujesz porażkę.

Istnieje całe mnóstwo różnych powiedzeń, które mówią o tym, jak ważny jest plan tradingowy. Plan tradingowy jest swoistym biznesplanem dla przedsięwzięcia handlu akcjami. Bez niego prawdopodobnie wpadniesz w pułapkę i będziesz improwizował. Twoje działania będą niekonsekwentne. Nie poprawisz swoich wyników, ponieważ

nie będziesz miał żadnych notatek na temat swoich poprzednich transakcji. Może Ci się wydawać, że przechowujesz swój plan tradingowy w głowie, ale jeśli go nie zapisałeś, to on de facto nie istnieje.

W tej książce omawiam szczegółowo wszystkie ważne aspekty strategii swing tradingu. W kolejnych częściach przedstawiam najważniejsze elementy strategii, łącząc je w jeden zgrabny, mały pakiet. (Więcej na temat planu tradingowego znajdziesz w rozdziale 10.).

Pytanie „co” — zidentyfikowanie papierów wartościowych, którymi będziesz handlować

Na rynku istnieje wiele rodzajów papierów wartościowych: akcje, instrumenty o stałym dochodzie, fundusze (otwarte lub zamknięte), opcje i kontrakty terminowe futures.

Ta książka jest skupiona na swing tradingu akcjami. Poniżej znajduje się opis trzech najbardziej popularnych instrumentów, którymi polecam handlować:

►► **Akcje na giełdzie papierów wartościowych.** *Akcje* to po prostu kawałek własności spółki i są przedmiotem obrotu na giełdzie. Wszystkie spółki akcyjne są albo notowane na giełdzie (tzw. spółki publiczne), albo nienotowane (tzw. spółki niepubliczne). W spółki niepubliczne nie można łatwo inwestować, natomiast akcje spółek notowanych na giełdzie można nabyć za pośrednictwem rachunku maklerskiego lub brokerskiego. Swing traderzy często handlują akcjami wyłącznie z powodu różnorodności, łatwości i znajomości handlu akcjami korporacyjnymi. Dzięki internetowi można łatwo uzyskać dostęp do informacji na temat większości publicznie notowanych spółek na świecie (przy czym należy pamiętać, że dane finansowe niektórych krajów mogą być przedstawione w języku lokalnym, a nie w języku angielskim). Większość spółek notowanych w Stanach Zjednoczonych jest przedmiotem codziennego handlu, ale akcje na rynkach zagranicznych mogą mieć mniejszą płynność niż spółki notowane w Stanach Zjednoczonych (w zależności od wielkości spółki i rynku).

►► **Fundusze notowane na giełdzie (ang. *exchange traded funds*, w skrócie ETFs).** *Fundusze notowane na giełdzie* są inwestycjami o charakterze zbiorowym. Najpopularniejsze fundusze ETF odzwierciedlają ruchy indeksu (np. QQQ — popularny fundusz, który śledzi indeks Nasdaq 100 — indeks największych spółek z sektora technologicznego i konsumenckiego) lub podsektora indeksu. Jeśli chcesz zyskać na nadchodzącym rozwoju technologicznym, możesz więcej skorzystać, handlując funduszem technologicznym, niż wybierając konkretną spółkę technologiczną, która może, ale nie musi podążać za całym sektorem technologicznym. Jeśli wykonasz właściwy ruch, skorzystasz ze zdywersyfikowanego funduszu technologicznego. Jednak jeden papier wartościowy z branży technologicznej może przełamać ten trend. Fundusze ETF oferują również możliwość czerpania zysków z międzynarodowych indeksów i giełd towarowych.

Akcje i fundusze ETF pozwalają uzyskać dostęp do międzynarodowych rynków i innych klas aktywów tak łatwo, jak łatwe jest kupno produktu na Amazonie. Na przykład można uzyskać ekspozycję na towar, jakim jest złoto, poprzez handel ETF-em, którego aktywa bazowe to złoto. Możesz też uzyskać dostęp do *akcji rynków wschodzących* — akcji spółek notowanych w Indiach, Brazylii, Chinach itd. — kupując ETF notowany w Stanach Zjednoczonych.

- ▶▶ **Amerykańskie kwity depozytowe (ang. *American Depository Receipts*, w skrócie **ADRs**).** ADR-y zyskują coraz większe znaczenie w dzisiejszym zglobalizowanym świecie. Mówiąc prościej, ADR pozwala inwestorom amerykańskim na zakup akcji spółek zagranicznych. ADR-y są notowane w dolarach amerykańskich i wypłacają dywidendy w dolarach amerykańskich. Obrót ADR-ami jest znacznie bardziej opłacalny niż zakładanie kont w kilku krajach, przeliczanie dolarów na waluty obce itd. A ponieważ wzrost gospodarczy na rynkach wschodzących przewyższa wzrost w krajach rozwiniętych, ADR-y mogą oferować duże możliwości zysku. ADR-y spółek z rynków wschodzących (takich jak Brazylia czy Chiny) są czasami silnie powiązane z konkretnym towarem, co sprawia, że ADR-y są jednym ze sposobów na czerpanie zysków z silnych ruchów cen surowców.

Z wielu powodów zalecam trzymanie się akcji, ETF-ów i ADR-ów. Akcje będące przedmiotem obrotu giełdowego mają następujące zalety w porównaniu z innymi narzędziami inwestycyjnymi, takimi jak waluty, papiery wartościowe o stałym dochodzie i towary:

- ▶▶ **Wzrost.** W długich okresach akcje czy udziały w obiegu publicznym generowały wyższe stopy zwrotu niż wszystkie pozostałe klasy aktywów płynnych. Dzieje się tak dlatego, że akcje dają Ci możliwość posiadania „kawałka” firmy, której nadrzędnym celem jest maksymalizacja zysków z działalności. Waluty, surowce i towary oraz papiery wartościowe o stałym dochodzie nie przyniosły w długim okresie tak wysokich zysków co akcje w obiegu publicznym.

- ▶▶ **Płynność.** *Płynność* odnosi się do tego, jak łatwo można przekształcić aktywa w gotówkę. Na przykład, jeśli posiadasz akcje Coca-Coli, możesz je zamienić na gotówkę w ciągu kilku sekund. Przekształcenie Twojego domu w gotówkę zajęłoby jednak tygodnie, jeśli nie miesiące.

Akcje są zwykle bardziej płynne niż inne inwestycje (takie jak instrumenty o stałym dochodzie lub opcje). Waluty są bardziej płynne niż akcje, ale oferują mniejszy wzrost, co oznacza, że w dłuższym okresie oferują niższe zyski niż akcje.

- ▶▶ **Rozsądne minusy.** Akcje oferują konkurencyjne zyski nawet bez stosowania dźwigni finansowej, czyli handlu na kredyt. Najwięcej, ile można stracić na akcjach, to całość zainwestowanego kapitału (zakładając brak dźwigni), ale swing traderzy prawdopodobnie wycofają się po spadku akcji o 5 lub 10%, jeśli transakcja nie pójdzie po ich myśli. Inne papiery wartościowe mogą szybko stracić na wartości lub wygasnąć bez wartości (np. opcje). Inwestorzy kontraktów terminowych (które mogą dotyczyć surowców i towarów lub indeksów giełdowych) często mogą zacząć

od wpłacenia zaledwie 2,5% wartości kontraktu, co oznacza dźwignię finansową w wysokości od 40 do 1. Silny ruch w złym kierunku może skutkować szybką stratą całego kapitału.

Wiele innych rodzajów papierów wartościowych jest *trudnych do upłynnienia* — co oznacza, że zamiana tych papierów wartościowych na gotówkę może trwać dłużej lub być bardziej kosztowna w porównaniu z akcjami — i nie nadają się one do swing tradingu lub są zbyt ryzykowne, aby pewnie handlować nimi na co dzień (jak np. opcje).

Wiele „co” — handlowanie akcjami zgodnie z Twoimi wartościami

Możesz chcieć ograniczyć liczbę akcji, którymi handlujesz, ze względu na swoje przekonania osobiste lub religijne. *Inwestowanie społecznie odpowiedzialne* (ang. *socially responsible investing*, w skrócie SRI) odnosi się do inwestowania w spółki, które pozytywnie oddziałują na społeczeństwo. Możesz np. unikać inwestycji w spółki zaangażowane w praktyki szkodliwe dla ludzi (np. spółki sprzedające tytoń lub alkohol), środowiska (np. węgiel) lub społeczeństwa (np. spółki wykorzystujące pracę dzieci).

Na przykład niektóre osoby żyjące zgodnie z tradycją katolicką (określoną przez Konferencję Biskupów Katolickich Stanów Zjednoczonych) oraz tradycją islamską (określaną jako inwestowanie zgodne z zasadami szariatu) praktykują inwestowanie oparte na zasadach religijnych. Zarówno katolickie, jak i zgodne z szariatem tematy inwestycyjne obejmują takie obszary jak ochrona życia ludzkiego (zakaz aborcji), ochrona godności ludzkiej (zakaz dyskryminacji, pornografii itp.) oraz unikanie inwestycji w produkcję broni. Inwestorzy przestrzegający zasad szariatu unikają również inwestowania w firmy zajmujące się działalnością opartą na odsetkach (banki), które mogą być wykorzystywane do wyzyskiwania ubogich.

Ograniczenia inwestycyjne mogą mieć również charakter świecki. Inwestowanie mające na uwadze środowisko, społeczeństwo i ład korporacyjny (ang. *environmental, social, and governance investing*, w skrócie ESG) stało się szalenie popularne w Europie i zyskuje coraz większą akceptację inwestorów rządowych i korporacyjnych w Stanach Zjednoczonych i innych częściach świata. Oto co kryje się za ESG:

- » Środowiskowy aspekt ESG pozwala uniknąć inwestowania w spółki przyczyniające się do zmian klimatycznych, natomiast promuje inwestycje w spółki działające w sektorach czystych technologii lub zrównoważonej energii.
- » Społeczny aspekt inwestowania ESG zwraca uwagę na politykę firmy w zakresie różnorodności zatrudnionego personelu i praw człowieka.
- » Aspekt ładu korporacyjnego w inwestowaniu w duchu ESG promuje inwestowanie w spółki posiadające uczciwą politykę wynagrodzeń kadry kierowniczej i pracowników, a także niezależne rady nadzorcze, które zapewniają właściwy nadzór nad zarządzaniem.

Jeśli inwestowanie odpowiedzialne społecznie odpowiada Twoim upodobaniom, możesz dowiedzieć się więcej na ten temat na następujących stronach internetowych:

- ▶ lista funduszy ETF odpowiedzialnych społecznie: www.etf.com/channels/socially-responsible;
- ▶ przegląd akcji pod kątem etycznym: www.idealratings.com/;
- ▶ wykaz ograniczeń z punktu widzenia ESG norweskiego Państwowego Funduszu Majątkowego: www.nbim.no/en/responsibility/exclusion-of-companies/.

Pytanie „gdzie” — podejmowanie decyzji, gdzie będziesz handlować

To, gdzie handlujesz, zależy w dużej mierze od tego, czym handlujesz. Im więcej miejsc handlu, tym szerszy jest Twój świat inwestycji i tym więcej możliwości osiągnięcia zysków.

Najpopularniejszymi podmiotami obrotu akcjami w Stanach Zjednoczonych są New York Stock Exchange (NYSE), Nasdaq i NYSE American. Na giełdach tych notowane są spółki z siedzibą w Stanach Zjednoczonych i za granicą (notowane są również inne instrumenty inwestycyjne, takie jak ETF-y, które umożliwiają czerpanie zysków z ruchów cen towarów i innych klas aktywów). Nasdaq był pierwszą elektroniczną giełdą papierów wartościowych i stał się domem dla największych firm technologicznych na świecie (takich jak Apple, Alphabet, czyli spółki matki Google’a, i Amazon).

Nie wszystkie akcje są notowane na tych rynkach. W ostatnim czasie pojawiły się elektroniczne sieci komunikacyjne (ang. *electronic communication networks*, w skrócie ECN) jako skuteczny sposób dopasowywania zleceń kupna i sprzedaży. Sieci ECN łączą indywidualnych traderów z głównymi firmami brokerskimi czy domami maklerskimi. Czasami można uzyskać lepszą cenę, składając zlecenia do ECN zamiast do maklera. Najłatwiejszym sposobem na uzyskanie dostępu do ECN jest skorzystanie z usług maklera, który zapewnia bezpośredni dostęp do handlu.

Ale swing traderzy mogą kupować i sprzedawać inne papiery wartościowe na innych rynkach. Na przykład wielu brokerów i maklerów oferuje obecnie dostęp do akcji spółek notowanych na giełdach w Londynie, Hong Kongu, Tokio, Singapurze i tak dalej. Te inne rynki mogą być trudniejsze pod względem tradingu, biorąc pod uwagę ich godziny handlu, ale oferują bogaty zestaw możliwości. Na przykład rynki akcji w Stanach Zjednoczonych mogą poważnie tracić na znaczeniu, podczas gdy akcje w Hongkongu wystrzeliwują w górę. Dlatego możliwość handlu na giełdach w innych krajach daje Ci przewagę nad swing traderem koncentrującym się wyłącznie na akcjach amerykańskich.

Jeśli Twój broker lub makler nie oferuje dostępu do giełd poza giełdą rodzimą (a Ty nie jesteś skłonny do zmiany tego pośrednika na takiego, który ma to w swojej ofercie), możesz również uzyskać dostęp do ograniczonego zestawu akcji spółek

publicznych z innych krajów będących w obrocie w Stanach Zjednoczonych poprzez ADR-y (patrz wcześniejsza sekcja „Pytanie »co« — zidentyfikowanie papierów wartościowych, którymi będziesz handlować”) lub ETF-y.

Jeśli chcesz handlować towarami, walutami lub innymi instrumentami inwestycyjnymi, musisz handlować za pośrednictwem firm upoważnionych do zawierania transakcji na tych rynkach. Nie polecam swing tradingu tymi papierami wartościowymi.

Pytanie „kiedy i jak” — wybór stylu i strategii inwestowania

To, czy wprowadzasz zlecenia w godzinach handlu, czy po nich, ma wpływ na strategię wejścia i wyjścia.

- ▶▶ Swing traderzy pracujący w niepełnym wymiarze czasu wprowadzają zlecenia, gdy rynki są zamknięte, i polegają na zleceniach typu limit i stop loss, aby zrealizować tę strategię.
- ▶▶ Z drugiej strony pełnoetatowi traderzy mogą realizować swoje wejścia i wyjścia w ciągu dnia i uwzględniać całodobowe zachowania cenowe w swoim harmonogramie transakcji. Odkrywają oni również więcej możliwości handlowych, ponieważ mają więcej czasu, aby poświęcić się swing tradingowi.

To, jak handlujesz, odnosi się do różnych strategii handlowych, które opisuję dalej.

Ustalanie technik analizy

Swing traderzy opierają się na dwóch głównych technikach analizy: analizie technicznej i analizie fundamentalnej. *Analiza techniczna*, najogólniej rzecz ujmując, obejmuje analizę wykresów i zastosowanie wskaźników bazujących na cenach i wolumenie obrotów. *Analiza fundamentalna* obejmuje dane ze sprawozdań finansowych spółek. Analiza fundamentalna obejmuje również analizę wydarzeń lub wiadomości, które mogą wpłynąć na wzrost lub spadek ceny papieru wartościowego (na przykład publikacja sprawozdań finansowych, zmiany na stanowisku dyrektora generalnego, wprowadzanie nowych produktów, zmiana regulacji rządowych itp.)

Z mojego doświadczenia wynika, że większość swing traderów polega wyłącznie lub w dużej mierze na analizie technicznej. Niemniej objaśniam oba rodzaje analizy w tej książce, ponieważ mocno wierzę w to, że zrozumienie i wykorzystanie obu zwiększa szanse na sukces.

Obie analizy mają swoje zalety.

- ▶▶ **Analiza techniczna może być szybko i łatwo zastosowana w odniesieniu do dowolnego rynku lub papieru wartościowego.** Na przykład przeszkolony swing trader może wykorzystać analizę techniczną do szybkiego podjęcia decyzji o kupnie lub sprzedaży papieru wartościowego, wykorzystując odczyty wskaźników

technicznych. Z kolei swing trader opierający się na analizie fundamentalnej potrzebuje więcej czasu na zapoznanie się z firmą, jej działalnością i raportami okresowymi przed wyciągnięciem wniosków — lub musi być bardziej kompetentny, aby zrozumieć, w jaki sposób dane wydarzenie wpłynie na akcje firmy lub sektor. Niezależnie od tego, czy handlujesz surowcami i towarami, walutami, czy też akcjami, możesz w takim samym stopniu stosować analizę techniczną w odniesieniu do tych rynków. Innymi słowy, jeśli wiesz, jak interpretować wykres, to rodzaj instrumentu jest w dużej mierze nieistotny. Moim zdaniem łatwość zastosowania jest największą przewagą analizy technicznej nad analizą fundamentalną.

►► **Analiza fundamentalna może odpowiedzieć na pytania, które są poza zakresem analizy technicznej, takie jak: „dlaczego cena tego papieru wartościowego rośnie lub spada?”.** Swing trading oparty w części na wskaźnikach fundamentalnych jest jak przewaga na starcie w biegu na 100 metrów. Wzrosty i spadki, które są napędzane przez dane fundamentalne, są pewniejsze z perspektywy zyskowności handlu niż wzrosty i spadki, które są po prostu wynikiem szumu na rynkach (powodowanego na przykład przez duży fundusz powierniczy zamykający lub otwierający pozycję). W długim okresie ruchy cen papierów wartościowych są napędzane przez dane fundamentalne. Ceny ropy naftowej rosną, gdy popyt przewyższa podaż lub gdy podaż staje się niewystarczająca — a nie, jak może powierzchownie wskazywać analiza techniczna, dlatego, że na wykresie formuje się trend wzrostowy. (Oczywiście, cena ropy naftowej — lub innego surowca, towaru czy instrumentu — może rosnąć lub spadać z powodów „niefundamentalnych”. Jednak takie wzrosty i spadki są często ulotne i nie tak silne jak ruchy cenowe napędzane fundamentalnie).

WSKAZÓWKA

Niektórzy swing traderzy stronią od zdobywania wiedzy na temat wskaźników fundamentalnych firmy. Ogólnie rzecz biorąc, analiza fundamentalna jest postrzegana jako długa, żmudna i nie zawsze słuszna. Ale można doskonalić swój swing trading poprzez dotarcie do istoty fundamentów spółki, nawet jeśli wymaga to obszernej lektury, badań i zrozumienia czynników wpływających na branżę.

ZAPAMIĘTAJ

Jak bardzo powinny Cię interesować fundamenty spółki? Ogólna zasada jest taka, że im dłuższy horyzont inwestycyjny, tym ważniejsza staje się analiza fundamentalna. Im krótszy horyzont czasowy, tym mniejsze znaczenie ma analiza fundamentalna w obrocie papierami wartościowymi. Dzieje się tak dlatego, że krótkoterminowe ruchy są uwarunkowane pędem (ang. *momentum*), szumem informacyjnym i innymi czynnikami. Jednak w dłuższej perspektywie czasowej zawsze wygrywają fundamenty.

Ale samo rozumienie tego, jak stosować wskaźniki fundamentalne, nie oznacza, że będziesz zarabiał pieniądze. Rynki nie rosną tylko dlatego, że są niedoszacowane, ani nie załamują się tylko dlatego, że są przeszacowane. Rynki mogą pozostawać niedoszacowane lub przeszacowane przez długi czas. Dlatego też nie polecam swing tradingu opartego wyłącznie na fundamentach. Analiza fundamentalna powie Ci, w którą stronę wieje wiatr, abyś był przygotowany, ale analiza techniczna dostarcza ważnych czynników czasowych.

Wybór kandydatów pod kątem zakupu

Obiecujące papiery wartościowe można znaleźć na dwa główne sposoby — podejście *top-down* („odgórne”) oraz *bottom-up* („oddolne”). Oba te zagadnienia są szczegółowo omówione w rozdziale 8., a oto krótkie zestawienie:

- ▶▶ **Podejście top-down.** Swing traderzy, którzy preferują podejście top-down, identyfikują możliwości, zaczynając od poziomu rynku, drążą w dół do poziomu branży, a na końcu przyglądają się poszczególnym spółkom. Jeśli pasujesz do tej kategorii, Twoja strategia wejścia na rynek powinna rozpocząć się od zbadania ogólnego rynku, potem przejść do głównych sektorów rynku, a następnie do branż w ramach najsilniejszych sektorów. W tym momencie należy uszeregować papiery wartościowe w danej branży według miary technicznej lub fundamentalnej (więcej na ten temat w rozdziale 8.). Następnie wybierasz papiery wartościowe, które spełniają Twoją strategię wejścia.
- ▶▶ **Podejście bottom-up.** Swing traderzy, którzy stosują podejście bottom-up, to osoby zorientowane oddolnie, które szukają silnych spółek, a następnie wyszukują obiecujące papiery wartościowe według grup branżowych lub sektorów. Jeżeli pasujesz do tej kategorii, Twoje podejście zaczyna się od screeningu akcji (czyli wyboru wstępnej listy akcji konkretnych spółek, które spełniają określone kryteria fundamentalne) — czasami w zależności od tego, czy w danym momencie faworyzowane są akcje wzrostowe, czy wartościowe. Jeśli tak jest, należy porównać względną siłę indeksów spółek wzrostowych i wartościowych (i ewentualnie kapitalizacji rynkowej). Po ustaleniu, które papiery wartościowe zajmują najwyższe pozycje, określasz, które z nich spełniają Twoje zasady wejścia, a następnie handlujesz tylko tymi papierami wartościowymi, które znajdują się w wiodących grupach branżowych.

Planowanie wyjścia

Większość swing traderów skupia się prawie wyłącznie na strategii wejścia, ale to strategia wyjścia określa, kiedy osiągasz zyski, kiedy ponosisz straty i kiedy wychodzisz z chwiejnej pozycji, abyś mógł lepiej wykorzystać kapitał. Zatem chociaż planowanie wejścia jest ważne, musisz poświęcić tyle samo (jeśli nie więcej) czasu na planowanie wyjścia z inwestycji.

ZAPAMIĘTAJ

Twoja strategia wyjścia będzie najprawdopodobniej sterowana technicznie, i to w trójnasób:

- ▶▶ **Określ, kiedy wyjść z inwestycji dla osiągnięcia zysku.** Nie zbieraj zysków w oparciu o przecucie — zamiast tego polegaj na czynniku wyzwalającym lub katalizatorze. Na przykład niektóre strategie wyjścia dla zysków przewidują, że czas na wyjście nadchodzi, gdy ceny osiągną domyślny cel oparty na wzorcu wykresu lub gdy akcje zamkną się poniżej średniej ruchomej.
- ▶▶ **Określ, kiedy wyjść dla ograniczenia straty.** Twoja strategia wyjścia dla strat powinna być oparta na naruszeniu poziomu wsparcia lub jakiegoś rodzaju wskaźnika technicznego (na przykład dziewięciodniowej średniej kroczącej).

(*Poziomy wsparcia* to po prostu progi cenowe, przy których papiery wartościowe przestają tracić na wartości, a *poziomy oporu* to progi cenowe, przy których ceny przestają rosnąć.) Dzięki temu Twoje straty są ograniczone do pewnego założonego poziomu (oczywiście z wyjątkiem ujemnej luki cenowej, która musi być uwzględniona przez odpowiedni dobór wielkości pozycji i inne techniki zarządzania ryzykiem).

► **Określ, kiedy wyjść, jeśli pozycja nie generuje ani znaczących zysków, ani dużych strat.** To znaczy, że cena jest zmienna, raz rosnąc, a raz spadając, co staje się wyłącznie obciążeniem.

Niektórzy swing traderzy szybko zamykają pozycję, jeśli nie przynosi ona zysków. Wolę dać danej akcji kilka dni na sprawdzenie się w ten czy inny sposób. Zalecam więc wyjście z inwestycji po dziesięciu dniach, jeśli nie wyzwoiliła zlecenia *stop loss* lub *take profit*.

Powinieneś nakreślić swoją strategię wyjścia, upewniając się, że Twój plan tradingowy uwzględnia moment wyjścia z inwestycji dla osiągnięcia zysku, ograniczenia straty i uwolnienia kapitału.

Zajmowanie pozycji lub rezygnacja z transakcji

Swing trading jest najbardziej opłacalny, kiedy istnieje silny trend wzrostowy, a ceny idą w górę. Jednak czasami rynek jest słaby i trudno o zyski z tradingu. W takich sytuacjach zalecam wyjście z rynku i trzymanie się na uboczu (lub zwrócenie uwagi na rynek zagraniczny, który konsekwentnie rośnie).

Mimo że niektóre techniki pozwalają inwestorom na czerpanie zysków ze spadków na rynku, nie używam ich, ani nie polecam. Efekty z podjęcia ryzyka nie są korzystne, a koszty takiej strategii są wyższe. W długim okresie indeksy giełdowe wzrosły na całym świecie, więc handel przeciwko długoterminowemu trendowi może okazać się kosztowny, jeśli zostanie przeprowadzony nieprawidłowo. Swing trader może osiągnąć dwucyfrowe zyski w skali roku bez użycia dźwigni lub angażowania się w transakcje, które przynoszą straty.

Przygotowanie planu zarządzania ryzykiem

Najważniejszą częścią Twojego planu tradingowego jest sposób zarządzania ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem, które szczegółowo omawiam w rozdziale 10., dotyczy sposobu zarządzania na poziomie poszczególnych walorów oraz na poziomie całego portfela. Plan tradingowy ze słabą strategią wejścia i wyjścia może być nadal zyskowny, jeśli strategia zarządzania ryzykiem ogranicza straty i pozwala na realizację zysków.

Aby skutecznie zarządzać ryzykiem, należy wziąć pod uwagę następujące aspekty w swoim planie tradingowym:

► **Jak wiele należy ryzykować na poszczególnych pozycjach.** Twój plan musi określać, ile planujesz przeznaczyć na pojedynczą pozycję. Ponieważ nie jestem w stanie przewidzieć, które z moich transakcji przyniosą wyjątkowo dobre wyniki,

a które nie, dokonują równomiernej alokacji pomiędzy moje pozycje (co oznacza, że każdy papier wartościowy ma taką samą wagę w portfelu).

- ▶▶ **Jak wiele można ryzykować w kontekście swojego całego portfela.** Określasz, jak duża część Twojego całego portfela jest narażona na ryzyko na pojedynczej pozycji. Ogólnie rzecz biorąc, wartość ta powinna wynosić od 0,5 do 2% (patrz rozdział 10.).
- ▶▶ **Jak osiągnąć właściwą dywersyfikację.** Dywersyfikacja to coś więcej niż skomponowanie portfela z kilku różnych papierów wartościowych. Należy być wystawionym na działania różnych klas aktywów, sektorów i indeksów szerokiego rynku.
- ▶▶ **Kiedy będziesz na rynku, a kiedy z niego wyjdiesz.** Rynki spadkowe mogą spustoszyć stan Twojego konta. Dlatego też potrzebujesz konkretnych zasad, które regulują Twoją obecność na rynku (lub gotowość do zakupu akcji) i to, kiedy będziesz poza rynkiem i zabezpieczysz gotówkę.
- ▶▶ **Jak wprowadzić w życie zasadę 7%.** To, ile ryzykujesz na pojedynczej pozycji, różni się od tego, ile ryzykujesz w całym portfelu. Zasada 7% ogranicza całkowite ryzyko do 7% (patrz rozdział 10.).
- ▶▶ **Jak określić swoje punkty wyjścia.** Twoje sygnały wyjścia powinny być determinowane przez poziomy wsparcia i oporu, wskaźniki techniczne i cele zarobkowe.
- ▶▶ **Co wywołuje wyjście.** Wyjście z inwestycji może nastąpić z powodu ograniczenia straty, osiągnięcia zysku lub braku znaczącej akcji rynkowej.
- ▶▶ **Jak zarządzać swoimi emocjami.** Bez względu na to, jak skuteczny jest system zarządzania ryzykiem, człowiek (w tym przypadku Ty) musi go ostatecznie wprowadzić w życie. Dlatego ten ostatni punkt jest najważniejszy, ponieważ na człowieka wpływają emocje, doświadczenia i nadzieje. Fakt ten może sprawić, że swing traderzy porzucą swoje surowe zasady i zrobią wyjątek dla istniejącej pozycji lub przyszłego zakupu. Niestety, nieprzestrzeganie zasad handlu może w końcu doprowadzić do ogromnych strat.

Odkryłem, że zarządzanie emocjami jest najtrudniejszym aspektem swing tradingu. Im lepiej radzisz sobie z handlem, tym bardziej prawdopodobne jest, że Twoje emocje przekonają Cię do pójścia na skróty i porzucenia zasad, które doprowadziły Cię do miejsca, w którym jesteś. Ale emocjami można zarządzać. Możesz ograniczyć ich wpływ, np. poprzez wprowadzenie zleceń stop loss, które pozwolą Ci pozbyć się danego papieru wartościowego bez Twojej ingerencji.

Wszystkie powyższe punkty sprowadzają się do dwóch kategorii działań: określenia wielkości pozycji i ograniczania strat na poziomie całego portfela. Jaka jest więc różnica między nimi? Alexander Elder, ekspert w dziedzinie tradingu, rozróżnił kiedyś straty poniesione na poziomie poszczególnych akcji i na poziomie portfela poprzez analogię do rekinów i ryb. Konkretniej powiedział on, że określenie wielkości

pozycji ma na celu zmniejszenie ryzyka, że Twój portfel poniesie stratę w postaci „ugryzienia rekina” na pojedynczej pozycji. Mowa tu o pojedynczej dużej stracie, która ma opłakane skutki dla stanu Twojego konta.

Z drugiej strony zarządzanie ryzykiem portfela odbywa się po to, aby zapobiec sytuacji, w której kilka małych strat może Cię zrujnować — lub, jak to określił, spowodować śmierć na skutek pogryzienia przez piranię. Pojedyncza mała pirania może nie być w stanie zabić większego ssaka, ale atak dziesiątek piranii może być śmiertelnie niebezpieczny.

Analogicznie: niewielka strata nie jest zagrożeniem dla portfela. Ryzyko polega na tym, że kilka małych strat może się skumulować i spowodować potężną stratę. Dlatego właśnie należy ograniczać straty na poziomie pojedynczych akcji (i unikać ugryzień rekinów), a jednocześnie ograniczać straty na poziomie portfela (aby zapobiec śmierci w wyniku ugryzień piranii).

Rozwijanie swoich umiejętności w zakresie swing tradingu

Pozostawanie na samej górze i w szczytowej formie oznacza, że nigdy nie możesz przestać się uczyć i doskonalić. Niestety, nie da się tak po prostu zostać mistrzem swing tradingu i wdrażać swoich planów dotyczących transakcji problemowo w życie. Mistrz sztuki walki nie zatrzymuje się po zdobyciu swojego czarnego pasa — dlaczego więc swing trader miałby to robić?

Poniższe działania pomogą Ci pozostać silnym przez cały okres Twojej kariery jako swing trader:

- ▶ **Śledź sytuację rynkową.** Skuteczni swing traderzy nigdy nie przestają przyswajać informacji. Rynki stale się zmieniają, pojawiają się nowe instrumenty inwestycyjne i wprowadzane są nowe przepisy. Jako swing trader musisz zachować intelektualną ciekawość. Literatura branżowa to jeden ze sposobów na ciągłe bycie na bieżąco. Zainteresuj się zrozumieniem swoich pozycji i przeanalizuj argumenty za i przeciw.
- ▶ **Staraj się jak najbardziej izolować od opinii innych, niezależnie od tego, czy dana osoba jest zwykłym zjadaczem chleba, czy analitykiem z Wall Street.**

Pamiętaj, że Wall Street to społeczność, a analitycy wysyłają swoje raporty z opiniami do tysięcy, jeśli nie milionów, klientów, traderów i osób zarządzających portfelami. Czytanie tych raportów może doprowadzić Cię do myślenia w sposób, jaki robi to analityk i jak robi to reszta innych ludzi. Dobre wyniki nie pojawiają się za sprawą kopiowania tego, co robi reszta. Czytaj książki, tygodniki (np. „The Economist”) lub badania opublikowane w czasopiśmie akademickich. Nie czytaj raportów giełdowych; to materiały marketingowe.

- ▶▶ **Zaakceptuj straty, jeśli je poniesiesz.** Nawet najwytrawniejsi traderzy dostaną lekcję rynkowej pokory, gdy górę weźmie ich ego... Niektórzy traderzy trzymają się stratnych pozycji w nadziei, że w końcu uda im się osiągnąć próg rentowności — jest to podejście, które w dłuższej perspektywie działa niszcząco. Nierentowna pozycja nie tylko może spowodować utratę większej ilości pieniędzy, ale również zamraża kapitał, który mógłby zostać zainwestowany w bardziej obiecujące możliwości handlowe.
- ▶▶ **Nie szukaj wskazówek ani danych z Twittera, Reddita czy forów dyskusyjnych.** Unikaj forów społecznościowych, na których inwestorzy i inwestorki rozmawiają na temat akcji idących w górę lub w dół. Chociaż idea dzielenia się uwagami z innymi w internecie brzmi atrakcyjnie, to w rzeczywistości społeczności te sprzyjają myśleniu grupowemu i są zalewane szumem i histerią, a nie faktami i badaniami opartymi na danych. Formułuj opinie na podstawie bezstronnych źródeł (takich jak Yahoo! Finance lub sprawozdania finansowe dotyczące spółek, których akcjami handlujesz) i trzymaj się z dala od forów społecznościowych.

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

Jak zwiększyć zyski i zarządzać ryzykiem

Skorzystaj z porad zawartych w tej książce, a zwiększysz swoje szanse na odniesienie sukcesu! Autor na podstawie własnych błędów ustalił, które metody działania się sprawdzają, a które nie. Poza omówieniem podstawowych zagadnień, takich jak formacje wykresów, wskaźniki techniczne i podstawy sprawozdań finansowych, idzie o krok dalej — udziela wskazówek dotyczących właściwego zarządzania pieniędzmi, prowadzenia dziennika, zarządzania ryzykiem, tworzenia kompletnego planu tradingowego i głównych zmian w krajobrazie inwestycyjnym.

W książce:

- budowanie planu tradingowego
- wpływ rynku na możliwości handlowe
- fundamentalne wskaźniki inwestycyjne
- obliczanie zysków z inwestycji
- skuteczne zarządzanie ryzykiem

Omar Bassal, CFA

jest założycielem i dyrektorem zarządzającym Shukr Investments. Zajmował wysokie stanowiska inwestycyjne w firmach w Stanach Zjednoczonych i na Bliskim Wschodzie. Posiada tytuł Chartered Financial Analyst, MBA, uzyskany z wyróżnieniem w Wharton School of Business. Inwestuje od 1994 roku. Pierwsze wydanie tej książki ukazało się w 2008 roku.

dla
bystrzaków

Cena 89,00 zł

ISBN 978-83-283-8660-0

9 788328 386600